

БРИЛИЈАНТНА СТУДЕНТСКА ИЗВЕДБА

(„ММЕ кој прв почна“ од Дејан Дуковски; продукција: ФДУ - студенти по актерска игра од Трета година од класата на проф. М-р Мими Таневска Србиновска и дем. Ангелчо Илиевски; ноември 2018 г.)

СКОМРАХИ – 2018 г. (средби на студенти и наставници од високите школи за театарска и филмска уметност) ги отвори Факултетот за драмски уметности, значи, домаќинот на оваа студентска манифестација со претставата „ММЕ кој прв почна...“ од Дејан Дуковски. На свеченото отворање на фестивалот, авторот на текстот искажа интересна синтагма која во целост може да се однесува на прекрасната и блескава сценска реализација што ни ја приредија студенти по актерска игра, а имено, дека на пиесата одлично сега би и прилегал насловот „Алал вера кој прв почна“.

Во книжевната теорија оваа драма на Дуковски, се смета за негова пресвртница во однос на користењето на балканските наративи,(1996/97 г.) и свртување кон глобалните и универзални проблеми на цивилизацијата, на која според Хајнер Милер и се заканува реална опасност да заврши како „скаменета природа“. И повеќе од тоа, драмата ги содржи одликите на постисториско и постдрамско писмо. Тоа е свет во кој царува оттуѓеноста, осаменоста, атомизацијата или поинаку кажано „ умртвувањето на Другиот.“ Значи, добредојдовте во пеколот и неговите седум круга. Интересно, секој круг е насловен со она што се смета за најголеми доблести, како во Сонетот бр.66 на Шекспир. Пред публиката се низат сцени со одредниците односно доблестите како што се Смыслата, Радоста, Верата, Љубовта, Честа, Надежта и Гревот.

Оваа сложена, херметичка и фрагментирана драмска матрица за прв пат кај нас, можевме да ја проследиме во извонредната сценска транспонажа на менторот и педагог, Мими Таневска Србиновска и дем. Ангелчо Илиевски. Оваа постановка со претежно дуална структура (во поголемиот број на сцени играат само по двајца изведувачи), се престорува во сценски чин во чиј епицентар е љубовта, но љубов под наметката на бруталност и насилство. Сеедно. Инсценијата сепак е естетски модулирана така што се воспоставува дистанца. Оваа постановка е дискретна, флуидна, никако не нападна туку суптилна и тоа е нешто што се протега на сите сегменти на претставата, преку боите, музиката, па и самиот избор на материјалите за сценографската рамка – свилената ткаенина. Всушност, може да се каже дека насилството што владее во современиот бирократизиран и апсурден свет, овде е закитено со свилена панделка! Во постановката постојат два плана, или два сценски простора. На ариер сцената која е одвоена со провиден тил се актерските силуети кои агираат без говор, само со физички движења и кои на некој начин се фон на случувањата на средишниот сценски простор. Одлично е решен и преминот помеѓу сцените, повторно со свилениот тил кој актерите го носат преку сцената, а во што до израз доаѓаат и светлосните интервенции како и прекрасниот музички аранжман односно музичкиот лајт мотив кој е значаен адут на оваа постановка.

Во вака „скроената“ сцена се впрегнуваат младите актерски сили, за кои како што се покажа на изведбата не беа хендикепирани со настапот на големата сцена на нашата национална театарска куќа. Напротив, тие беа толку понесени и со таков ентузијазам што се препуштија на својата интуиција обликувајќи ги меѓусебните,

во случајов, сложени односи. Ова затоа што во сите седум сцени се сретнуваме со измешани чувства. Љубовта се преплетува (или изразува) низ бруталност и насилство, а неретко завршува и со смрт. Страсна прегратка на Еросот и Танатосот! Колку и да станува збор за кратки етиди, сепак актерите успешно ги скицираа своите ликови, им вдахнаа живот и побудија сомилоост и симпатии кај гледачите. Од почеток до крај изведувачите го задржаа темпото и ритмот на претставата така што останува доминантен впечатокот за спонтан, убедлива и интригантна актерска креација кај сите учесници. Во претставата учествуваат, Ана Димитрова, Благој Јовановски, Наталија Ристеска, Стефан Спасов, Исмет Шабановиќ, Марјан Наумов, Дарко Ристовски, Виктор Велевски, Томислав Давидовски, Стефанија Митовска, Кристијан Танчевски и Елена Кузманов. Во своите креации тие се профилираат во својата индивидуалност, па така до израз доаѓаат различните својства на актерската игра, како што се сценската појавност, убавата дикција, физичките движења или телесната експресивност. Останува показно нивното заедништво и колективниот дух. Зрачат со енергичност и верба во исполнувањето на своите сценски задачи. Општиот и доминантен впечаток кој го пренесуваат протагонистите е дека станува збор за поединци од една изгубена генерација незадоволна од животот и од средината која својата изгубеност ја компензира еднаш со цинизам, другпат со необјаслива агресивност.

Претставата започнува, се одвива и завршува како еден естетски високо профилиран театарски чин - ода на љубовта пред која се испречуваат бруталноста и насилството. На крајот изведувачите го имаат завршниот екстатичен танц на животниот циклус, симболично претставен со сценската ротација и паѓаат на штиците што значат.... Смрт. Крај. Сцената наликува како да е извлечена од некоја шекспирова трагедија... Ретко убава и успешна инсценација на пиесата „ММЕ кој прв почна“ и брилијантна студентска изведба.

Тодор Кузманов